

Evropska listina pacientovih pravic opredeljuje 14 pravic pacientov, katerih skupni cilj je zagotoviti "visoko stopnjo zdravstvenega varstva ljudi" (člen 35 Listine o temeljnih pravicah Evropske unije) in visoko kakovost storitev, ki jih izvajajo različne nacionalne zdravstvene službe v Evropi. Teh 14 pravic posebja temeljne pravice in jih je zato treba priznati in spoštovati v vseh državah. Tesno so povezane z dolžnostmi in odgovornostmi državljanov in zainteresiranih strani iz zdravstva. Listina velja za vse posameznike, s čimer priznava, da različke v starosti, spolu, verskem prepričanju, socialno-ekonomskem položaju itd. lahko vplivajo na zdravstvene potrebe posameznikov.

Evropska listina pacientovih pravic

Grafno oblikovanje: Emiliana Colucci, Fabio Salamida

Pravice aktivnega državljanstva

Listina določa tri pravice aktivnega državljanstva. Pravice posameznikom in skupinam organiziranih državljanov omogočajo, da spodbujajo in preverjajo izvajanje pravic pacientov, in so tako potrebna logična posledica listine.

- ▶ pravica do opravljanja dejavnosti splošnega interesa
- ▶ pravica do sodelovanja pri oblikovanju zdravstvene politike

Evropsko listino pacientovih pravic je v letu 2002 oblikovala Mreža aktivnega državljanstva (Active Citizenship Network) v sodelovanju z 12 državljanskimi organizacijami iz različnih držav EU, to so Apovita (Portugalska), Cittadinanzattiva (Italija), Confederación de Consumidores y Usuarios (Španija), Danish Consumer Council (Danska), Deutsche Gesellschaft für Versicherte und Patienten e.V. (Nemčija), Fédération Belge contre le Cancer (Belgija), International Neurotrauma Research Organization (Avstrija), Irish Patents Association Ltd (Irska), KE.P.K.A (Grcija), Nederlandse Patënten Consumenten Federatie (Nizozemska), The Patents Association (Združeno kraljestvo) in Vereniging Samenwerkende Ouderen Patiëntenorganisaties (Nizozemska).

Mreža aktivnega državljanstva (Active Citizenship Network, www.activecitizenship.net) je evropska mreža, ki jo sestavlja približno 100 civilnih organizacij iz 30 držav in podpira italijanska nevladna organizacija Cittadinanzattiva. Njen cilj je prispevati k razvoju evropskega aktivnega državljanstva.

Active Citizenship Network
Via Flaminia, 53 - 00196 Rome - Italy
Tel. +39 06 367181 - Faks +39 06 36718333
www.activecitizenship.net

- 1 Pravica do preventivnih ukrepov**
Vsak posameznik ima pravico do ustreznih storitev za preprečevanje bolezni.
- 2 Pravica do dostopa**
Vsak posameznik ima pravico do dostopa do zdravstvenih storitev, ki bodo izpolnile njegove zdravstvene potrebe. Vsak mora imeti enak dostop do zdravstvenih storitev in ne sme biti razlikovanja na podlagi finančnih sredstev, stalnega prebivališča, vrste bolezni ali časa dostopa do storitev.
- 3 Pravica do obveščenosti**
Vsak posameznik ima pravico do dostopa do vseh informacij o njegovem zdravstvenem stanju, zdravstvenih storitvah in njihovi uporabi ter do vseh informacij, ki so na voljo zaradi znanstvenih raziskav in tehnoloških inovacij.
- 4 Pravica do soglasja**
Vsak posameznik ima pravico do dostopa do vseh informacij, ki bi mu lahko omogočile aktivno sodelovanje pri sprejemanju odločitev o njegovem zdravju. Te informacije so predpogoj za vse postopke in zdravljenja, vključno s sodelovanjem pri znanstvenih raziskavah.
- 5 Pravica do proste izbire**
Vsak posameznik ima na podlagi ustreznih informacij pravico do proste izbire med različnimi postopki in ponudniki zdravljenja.

- 6 Pravica do zasebnosti in zaupnosti**
Vsak posameznik ima pravico tako do zaupnosti osebnih podatkov, vključno s podatki o njegovem zdravstvenem stanju in morebitnih diagnostičnih postopkih ali postopkih zdravljenja, kot tudi do varstva zasebnosti med izvajanjem diagnostičnih preiskav, med obiski pri specialistih in pri zdravljenju oz. kirurškem zdravljenju na splošno.
- 7 Pravica do spoštovanja časa pacientov**
Vsak posameznik ima pravico do hitrega in časovno vnaprej določenega zdravljenja, ki ga potrebuje. Ta pravica velja na vsaki stopnji zdravljenja.
- 8 Pravica do upoštevanja standardov kakovosti**
Vsak posameznik ima pravico do visokokakovostnih zdravstvenih storitev na podlagi natančne določitve in upoštevanja natančnih standardov.
- 9 Pravica do varnosti oz. varnih storitev**
Vsak posameznik ima pravico, da ni oškodovan zaradi slabih zdravstvenih storitev, zdravniške malomarnosti in napak, ter pravico do dostopa do zdravstvenih storitev in zdravljenja, ki izpolnjujejo visoke varnostne standarde.

10 Pravica do inovativnih postopkov zdravljenja
Vsak posameznik ima v skladu z mednarodnimi standardi in ne glede na ekonomske ali finančne vidike pravico do inovativnih postopkov zdravljenja, vključno z diagnostičnimi postopki.

11 Pravica do preprečevanja nepotrebnega trpljenja in bolečin
Vsak posameznik ima na vsaki stopnji svoje bolezni pravico do čim večjega lajšanja trpljenja in bolečin.

12 Pravica do osebne obravnave
Vsak posameznik ima pravico do diagnostičnih programov ali programov zdravljenja, ki čim bolj ustrezajo njegovim osebnim potrebam.

13 Pravica do pritožbe
Vsak posameznik ima pravico do pritožbe, kadar je bil oškodovan, in pravico do odgovora ali drugih povratnih informacij.

14 Pravica do odškodnine
Vsak posameznik ima v razumnem času pravico do zadostne odškodnine, kadar je bil med zdravljenjem telesno, moralno ali psihološko oškodovan.